

СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі досліджено економічну сутність прибутковості. Досліджено складові процесу управління прибутковістю.

Ключові слова: прибутковість, прибуток, управління прибутковістю

Annotation

The economic nature of profitability is investigated. The components of the process of profitability management are investigated.

Keywords: profit, profitability, profitability management

Вступ

В сучасних умовах господарювання підприємства прогнуть забезпечити високий рівень конкурентоспроможності та прибутковості. Прибутковість підприємства є одним з найважливіших показників розвитку, оскільки за відсутності стратегічних напрямів розвитку та необхідного рівня прибутковості підприємства можуть втрачати ліквідність, а в найгіршому випадку – банкрутують.

Питання, пов'язані із прибутковістю, є предметом дослідження таких вчених, як Р. Р. Антонюк, М. Ф. Огійчук, Л. Ю. Кучер, Н. Б. Ярошевич, М. М. Бердар, О. В. Хмелевський, А. М. Поддєрьогін, В. М. Гриньова, І. А. Бланк.

Метою даної роботи є узагальнити підходи до визначення сутності процесу управління прибутковістю.

Основна частина

Метою діяльності будь-якого підприємства, незалежно від розміру та організаційно-правової форми діяльності, є отримання належного рівня прибутку та ефективності діяльності. При цьому досить важливим є враховувати рівень прибутковості підприємства. Прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів [1].

Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність. Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів, а рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і рівень використання капіталу в процесі виробництва [1]. Основу прибутковості складає величина прибутку, яка у співвідношенні з ресурсами, витратами та капіталом підприємства відображає його рентабельність та відноситься до певного рівня прибутковості. Це дозволяє зробити висновок, що будь-які управлінські рішення, спрямовані на збільшення прибутку підприємства за своєю економічною природою стосуються управління прибутковістю підприємства.

Управління прибутковістю підприємства – це сукупність прийомів та методів цілеспрямованого впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства з метою підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, отримання стійкого фінансового стану та прибутку для подальшого функціонування [2]. Управління прибутковістю складається з управління прибутком та управління рентабельністю підприємства.

Управління прибутком на думку [3-4] є процесом розроблення і прийняття рішень з питань формування, розподілу і використання прибутку на підприємстві з метою забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах

Управління прибутком з точки зору системного підходу – складна багаторівнева система. Вона включає такі підсистеми: планування прибутку, аналіз прибутку, прогнозування прибутку, контролю за фактичними даними, кожна з яких має свої конкретні цілі і завдання [5].

Головною метою управління прибутком є визначення напрямів найефективнішого його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості [6].

До основних завдань управління прибутком відносять [7]:

- оцінювання прибутковості виробничої і комерційної діяльності підприємства;
- визначення підприємницького ризику;
- забезпечення максимізації розміру прибутку в межах можливостей ресурсного потенціалу підприємства та обмежень ринкової кон'юнктури;
- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку та допустимим рівнем ризику;
- забезпечення виплати високого рівня доходу власникам підприємства;
- забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства в довгостроковому періоді;
- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства;
- виявлення резервів збільшення прибутку за рахунок виробничої діяльності, інвестиційних і фінансових операцій;
- зміцнення конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення ефективності розподілу і використання прибутку.

Як економічна категорія прибуток виконує такі функції [8]:

- оціночна – використання прибутку як показника, який характеризує ефективність господарської діяльності підприємства;
- стимулююча – формування за рахунок прибутку різноманітних фондів стимулювання;
- відтворювальна – використання прибутку як джерел розширеного відтворення основних та оборотних засобів підприємства;
- розподільча – функція прибутку забезпечує вибір підприємницької діяльності серед альтернативних варіантів.
- індикативна (інформаційна) – забезпечує підприємство інформацією, про оцінку його діяльності, а з іншої сторони – про наповненість ринку товаром, даючи тим самим економічний сигнал про необхідність збільшувати чи зменшувати обсяги виробництва.

Ефективне управління прибутком дозволить підприємству одержати бажаний рівень прибутковості.

Висновки

Таким чином, під управлінням прибутковістю підприємства розуміють сукупність прийомів та методів цілеспрямованого впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства з метою підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, отримання стійкого фінансового стану та прибутку для подальшого функціонування. Управління прибутковістю складається з управління прибутком та управління рентабельністю підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єпіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Економіка та суспільство. – 2016. – Вип. 3. – С. 189-192. - Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua>
2. Олійник Т.В. Критерії та напрями удосконалення процесу управління прибутковістю машинобудівних підприємств. Економіка: реалії часу. 2017. № 1 (29). С. 86-97. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/86.pdf>
3. Бланк И.А. Управление прибылью. К. : НИКА-Центр, 1998. 544 с.
4. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.

5. Тульчинська С. О., Ткаченко Т. П., Скоробогатий О. І. Основи управління прибутком підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/4.pdf
6. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Молодий вчений. 2017. № 2 (42). С. 299-303.
7. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: [підручник] / Цал-Цалко Ю. С. – К.: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
8. Коваленко Д. І. Бейгул В. І. Формування стратегії управління прибутковістю підприємства. Международный научный журнал. 2015. № 2. С. 43-48.

Bessa Diana Lourdes de Jesus – студентка групи МФК-176, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fm.2m17b@gmail.com

Науковий керівник: *Вячеслав Васильович Дзеджула* – д-р. екон. наук, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Bessa Diana Lourdes de Jesus – Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: fm.2m17b@gmail.com

Supervisor: *Viacheslav V. Dzhezhdzula* – Doctor of Econ. Sc., Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia